

De quan vaig nàixer ni sé el dia ni sé el mes ni sé l'any. Sé que era de nit i que feia molt de vent i que a ma mare li havien donat ferratja. Sospito que serie primavera que és quan naltres, les mules, solem nàixer.

Ma mare, l'egua, ja no podia més amb la panxa tan plena i el braguer a punt de rebentar. Estave desficiosa i no va menjar gens. L'amo se la mirava, o passava la mà pel llom i li apretava els mugrons per a vore si tenia llet, i sí que en tenia.

Ma mare es va gitar, va començar a gemecar i a fer esforços. Estava incòmoda i es va tornar a alçar entresuada.

Jo vaig començar a treure les potetes de davant i el morret i el cap sencer.

L'amo va dir:

-Ja ix. És rogeta com sa mare.

Jo estava penjant, mitja a dins i mitja a fora. I tota banyada, i quin fred que tenia.

L'egua, de reüll, em mirava i alguna cosa em va dir que jo no vaig entendre.

Tota sangosa i banyada, anava caient. Ja em veia de morros al pallús del corral quan va vindre l'amo i em va sostindre enlaire.

A poc a poc vaig anar eixint tota, coa i potes, i l'amo em va deixar en terra, damunt del pallús.

Quin fred que feia en aquell corral i quin ventet se sentie per la porta i la finestra.

Ma mare es va gitar, em va mirar, em va olorar ben olorada i em va llepar, no massa per aixó. Més tranquil.la va anar cap a la menjadora i va pegar dos mossos de ferratja.

L'amo se'n va anar amb lo cresol que portave a la má, ma mare i jo ens vam quedar a les fosques, ella rosegant ferratja i jo gitadeta al pallús.

Va tornar l'home del cresol de seguida, amb la dona i un parell de criatures.

- Mireu-la, és una mulata. Que bonica que és i que espavilada que està. Jo em vaig posar contenta i crec que ma mare també, perquè es va girar i em va tornar a olorar i afalagar.

Estava damunt del pallús estirada i vaig provar d'eixecar-me. Què, t'eixecaràs? Tenia les potes tan llargues i tan primes i hi tenia tan poqueta força que se me n'anaven cap a tot arreu.

A la canalla es va fer gràcia que no fara capaç d'alça-me. Un d'aquells xiquets em va voler ajudar a posar-me drete i son pare no el va deixar i el va renyar.

- No la tocos que sense voler li pots fer mal. Ja s'ho farà ella soleta.

Quin remei em va quedar més que eixecar-me. Vaig refermar-me de les potes de davant, vaig pegar una esperonada i vaig caure de costat. Quina vergonya. I tota aquella gent mirant-me. Ho vaig tornar a provar i ara sí que me'n vaig eixir. Balancejant, aquí caic allà m'aixeco, me vaig acostar a ma mare. Ella em va tornar a olorar i em cridava.

Tenia fam, més que fam, set era allò que jo tenia. Vaig allargar el morro cap al pit de ma mare, volent mamar. Aquella canalla se'n reia, de mi.

-Pobra mulata, no troba les mamelles.

L'amo em va ajudar i em va posar el cap davall l'anca de ma mare i el morro al mugró.

A la primera xuclada se'm va omplir la boca d'una llet pastosa, tanta llet tenia ma mare que se me n'anava per fora de la boca i tot lo morro em va quedar blanc.

Un d'aquells xiquets, amb un drap vell que hi havia per allí en terra, va vindre decidit cap a mi em va eixugar el morro blanc de llet. Tan fort me'l va fregar que vaig caure de cul al pallús, i farteta com estava i calenteta, que ja tenia el pèl eixut, me vaig adormir. I ma mare anave rosegant ferratja a la menjadora.

L'amo, la dona i la canalla se'n van anar a dormir i ma mare i jo ens vam quedar soles i a les fosques.

Text fragmentari de l'Obra: **Memòries d'una desmemoriada mula vella.**

Autor: **Jesús Moncada**